

Konstens Hus firar tioårsjubileum med en utställning som man kallar Centrum-Periferi. Urvalet av konstnärer verkar vara mer ett uttryck för tillfälligheternas spel än en medveten vilja att verkligen belysa en frågeställning. Utifrån ett synnerligen godtyckligt geografiskt perspektiv har man plockat ihop ett antal konstnärer som får representera respektiver poler. De tre sydamerikanerna, Pilar de Burgos, Juan Carlos Segovia och Sergio Fuentes bor just nu, lämpligt nog i Norrbotten. Det gör också Lena Ylipää. Peter Johansson, från Sälen representerar sin nuvarande bostadsort, den svenska "storstaden" Malmö (om det nu kan räknas som en storstad) medan Cris Gianakos från New York får representera en världsstad. Cris Gianakos tillhör minimalisterna, en rörelse som var i fokus under slutet av 1970-talet. Minimalismen utgör det ultimata uttrycket för en föreställning om att människan besitter ett "estetiskt sinne". Detta "skönhetssinne" är en tanke som har gått som en röd tråd genom konsthistorien från klassicismen över modernismen. För minimalisten är det eftersträvansvärt att med så få medel som möjligt organisera färg och form för att åstadkomma konstnärliga upplevelser hos betraktaren. Slagordet "Less is more" lanserades som rörelsens lösen. Det ligger nära till hands vid betraktandet av Gianakos insats i den här utställningen att raljera "Less is bore". De svarta sexhörningarna på vit botten förmår inte lyfta tankarna bortom och över en trist materialhantering och en konstnärlig anspråksfullhet. Det krävs mer av precision, åtminstone för mig, för att hänföra.

Peter Johansson har gjort sig känd som en skildrare av svenskheten. Vad det nu kan vara? Bastubadande, dalahästar, skinheads och folkdräktstjosan är en del av de företeelser som Johansson har kommenterat i olika installationsprojekt. Det har alltid funnits ett slags igenkännande i hans gestaltningar, en underton av komisk distansering. Den här utställningen är inget undantag, här riktar han strålkastaren bakåt mot fenomen under uppväxtåren. Exempelvis spinkbensmöblemangen i naturträ. I den här versionen utgörande underlaget för det evinnerliga grillandet av kyckling i tid och otid. Villaidyllernas gissel och fridstörare-motorgräsklipparen, står i ett annat verk omgiven av ett gulmålat staket. Mitt vad det är sätter den igång och sprutar plastgräs omkring sig. Sätillvida har han rätt, välskottade uppfarter och klippta gräsmattor tillhör utan tvekan svenskdygder.

Samma humoristiska och ironiska förhållningssätt visar Lena Ylipää i sina möbelinstallationer. Hennes verk handlar om mötesplatser och ritualiserade samtalsämnen över kaffeborden. Nå... hörs det nåt? - Nä! Det bord som spefullt kommenterar den fulla sysselsättningen har försetts med en sandlåda. Möblerna är stiltrogna barackartefakter målade i tristessbrunt. I ett annat bord finns en lucka med hellyhansenklädda kvinnobröst till glädje och förströelse för den ensamme ogifte unkarlen. Singellivet är förvisso inte detsamma i storstaden som i glesbygden. Det är roligt och lite vitsigt, men däri ligger också svagheten. Vitsar är roligaste första gången, i detta ligger något efemärt förborgat. Man kan inte gå tillbaka till samma vits för att hämta mer ur den. Den blir inte roligare med tiden.

Pilar de Burgos, ursprungligen från Mexico City, bor numera i Luleå. Hon har gjort två installationer i Lilla Galleriet som båda bygger på ljusspel. I ena fallet en pelare av spegelfasetter, kallad "Reflexioner av en främling", som i draperiform reflekterar ljuset betraktaren och rummet och som skapar med speglar i golv och tak en spegling av en spegling av en spegling. Ett inte särskilt originellt grepp men som är vackert att se på. Hennes andra installation är en variant av de musslor hon visade i skyltfönsterprojektet Tema Kvinnligt i Luleå år 2000. Den här gången har hon byggt ett mörkt rum kring musslorna som hon försett med en inre ljuskälla. Det kunde ha blivit riktigt fint om man hade sluppit allt golvtejpät kablage som förtar intrycket.

Sergio Fuentes boende i Jokkmokk visar en stor lasyrmålning med som det verkar screenade partier i rödockra. Det för tankarna till hållristningar eller grottmålningar.

Juan Carlos Segovia visar ett antal friskulpturer mestadels baserade på trä med inslag av metall. De har något insmickrande dekorativt över sig men framförallt en besvärande slapphet i formen som jag har svårt att förlika mig med.

Med tanke på förespeglingarna i utställningstiteln frågar jag mig vad finns det för slutsatser eller jämförelser att göra mellan sex olika bostadsorter, härkomster och konstnärliga uttryck? Det enda som förenar dem, är att de är konstnärer och att de bor någonstans, annars arbetar de utifrån traditioner som verkligen inte har med geografi att göra. Vad återstår då av jubileumsutställningens frågeställning?

Bertil Sundstedt